

РЕШЕНИЕ

№ 927

гр. София, 24.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-A СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Виолета Йовчева

Членове: Мариана Георгиева
Димитър Ковачев

при участието на секретаря Христина Сп. Кръстева
като разгледа докладваното от Мариана Георгиева Въззивно гражданско дело № 20221100503260 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и следв. от ГПК.

С решение от 11.05.2021г., постановено по гр. дело № 17225/2020 год. по описа на СРС, ГО, 85 състав, е уважен предявеният от ЗАД “ОЗК – 3.” АД срещу ЗАД „А.Б.” АД иск с правно основание чл. 213, ал. 1 от КЗ /отм./ за заплащане на сумата от 571, 16 лева, представляваща остатък от дължимо застрахователно обезщетение, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба и за заплащане на сумата от 174, 06 лева – обезщетение за забава в размер на законната мораторна лихва за периода от 10.05.2017г. до 10.05.2020г.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от ответника ЗАД „А.Б.” АД, в която са изложени оплаквания за допуснати нарушения на материалния закон. Конкретно се поддържа, че при определяне размера на причинените вреди първоинстанционният съд неправилно е възприел стойността на ремонта по цени на официалния сервиз на марката с вложени оригинални части, а не посочената от вещото лице средна пазарна цена. Развити са съображения, че застрахователят по застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите” обезпечава деликтната отговорност на виновния за

настъпването на увреждането водач, т.е. неговата обезпечително-гаранционна отговорност е функционално обусловена от отговорността на деликвента по чл. 45 от ЗЗД. В тази връзка застрахователят по застраховка "Гражданска отговорност" отговаря до размера и обема на имуществената отговорност на деликвента. Съгласно чл. 273, ал. 2 от КЗ /отм./ при вреди на имущество обезщетението не може да надвишава действителната стойност на причинените вреди, т.е. стойността, необходима за възстановяване на увредената вещ в състоянието, в което е била преди увреждането, определена по средни пазарни цени. Жалбоподателят излага, че обстоятелството, че застрахователят по имуществена застраховка е заплатил обезщетение, надхвърлящо действителния размер на вредата, като е ремонтирал автомобила в официалния сервиз с влягане на оригинални части, не може да обвърже и да бъде в тежест на застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност". Позовава се на съдебната практика, която приема, че действителната стойност на вредата кореспондира с цените на официалния сервиз единствено в случай, че увреденият автомобил е в експлоатация до три години от първата му регистрация, т.е. когато същият е в период на гаранционно обслужване. В случая видно от представените по делото писмени доказателства, увреденият автомобил е бил в срок на експлоатация повече от три години към датата на настъпване на вредите, поради което техният размер следва да се определи съобразно средната пазарна стойност, необходима за възстановяване на вещта в състоянието преди увреждането. С оглед изложеното и при съобразяване на заключението на вещото по автотехническата експертиза, определящо сумата от 4 554, 18 лева като средна пазарна стойност за ремонта, както и предвид факта, че ответното дружество е заплатило доброволно преди предявяване на исковата молба застрахователно обезщетение в по-висок размер /5 626, 65 лева/, счита, че предявеният иск е неоснователен. Във връзка с изложеното е направено искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявените икове за главница и за мораторна лихва да бъдат отхвърлени в цялост.

Насрещната страна ЗАД "ОЗК – 3." АД оспорва въззивната жалба по подробно изложени съображения. Счита, че първоинстанционното решение е правилно и обосновано, като постановено в съответствие със събраните по делото доказателства и в правилно приложение на относимите материално-правни норми. Поддържа, че от представените по делото Общи условия по

застраховка "Каско" на ищцовото дружество е видно, че увреденото превозно средство следва да ползва услугите на сервиза на официалния вносител на марката, ако към датата на сключване на застраховката превозното средство е в експлоатация до 4 години, включително. Релевира твърдения, че процесното МПС е било в гаранционен срок, поради което следва да ползва услугите на официалния фирмен сервиз на марката. Направено е искане за потвърждаване на обжалваното решение в цялост.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато нарушение на императивни материални норми.

Предявен е за разглеждане иск с правно основание чл. 213, ал. 1 от КЗ /отм./ за заплащане на сума, претендирана от ответника в качеството му на застраховател на лице, причинило увреждане на имуществото на застрахован при ищеца по договор за имуществена застраховка. Твърди се ищецът да е изпълнил своите задължения на застраховател по имуществена застраховка и да е встъпил в правата на увреденото лице против носещия договорна отговорност въз основа на валидно възникнало застрахователно правоотношение с причинителя на увреждането.

Съгласно чл. 213, ал. 1 от КЗ /отм./ /приложима разпоредба с оглед датата на сключване на застрахователния договор – 03.12.2015г. и на основание § 22 от ПЗР на КЗ, в сила от 01.01.2016г./ с плащането на застрахователното обезщетение застрахователят встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. В случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото

определяне. Застрахователят по имуществена застраховка може да предяви вземанията си направо към застрахователя по "Гражданска отговорност". Когато вредата е причинена от водач на моторно превозно средство, който има валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, застрахователят по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на увреденото лице, може да предяви претенцията си към причинителя само за размера на причинените вреди, които надхвърлят размера на застрахователната сума по договора за задължителната застраховка, както и за вредите, причинени от водача на моторното превозно средство, за които застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е отказал да заплати обезщетение на основание чл. 268.

Видно от законовата разпоредба предпоставките за предвидената суброгация са: 1) наличие на действително застрахователно правоотношение между увредения и ищеца по договор за имуществено З., в изпълнение на който 2) застрахователят да е изплатил на застрахования застрахователното обезщетение, и 3) за увредения да е възникнало право на деликтно вземане срещу причинителя на вредата на основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД т.е., вредите да са причинени от деликвента, с негово виновно и противоправно поведение, респ. договорно вземане срещу неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност". Доказването на тези правопраждащи факти е в тежест на ищеца – чл. 154, ал. 1 ГПК.

Единственият спорен въпрос по същество във въззивното производство е свързан с размера на дължимото обезщетение, т.е. дали е дължима разликата между заплатеното от ищеца в полза на увреденото лице застрахователно обезщетение от 6 251, 77 лева /с включени ликвидационни разноски в размер на 15 лв./ и възстановените от ответното дружество 5 626, 65 лева.

Спорът между страните, въведен с въззивната жалба и само по отношение на който въззивният съд следва да се произнесе – арг. чл. 269, изр. 2 ГПК, се съсредоточава върху обстоятелството относно размера на подлежащите на репарирание имуществени вреди /обема на регресното вземане/ и реализираните обичайни ликвидационни разноски при определяне на застрахователното обезщетение.

По отношение на размера на дължимото застрахователно обезщетение,

въззивният съд приема, че разпоредбата на чл. 208, ал. 3 КЗ /отм./ предвижда, че застрахователното обезщетение трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието и целта е да се стигне до пълно репарирание на вредоносните последици. В съдебното производство дължимото обезщетение от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" се остойностява с размера на действителната стойност на вредата към деня на настъпване на събитието - чл. 273, ал. 2 КЗ /отм./, а не съгласно прилаганата от застрахователя методика към Наредба № 49 от 16.10.2014 г. Също така обезщетението не може да надвишава действителната /при пълна увреда/ или възстановителната /при частична увреда/ стойност на застрахованото имущество, т.е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество - чл. 203, ал. 1 КЗ /отм./ съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качеството, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка - чл. 203, ал. 3 КЗ /отм./ и съответно е лимитирано от застрахователната сума по договора.

В случая въз основа на съвкупната преценка на събраните писмени доказателства и заключението на вещото лице по допуснатата и изслушана в първоинстанционното производство съдебна автотехническа експертиза, което при преценката му по реда на чл. 202 ГПК подлежи на кредитиране, се установява, че стойността на ремонта на увредения автомобил, изчислен с цени на новите части от официалния сервиз на марката, възлиза на 6 182, 81 лева с ДДС, а по средни пазарни цени с нови части от алтернативни доставчици възлиза на 4 539, 18 лева с ДДС. Вещото лице е посочило още, че процесното МПС е с първа регистрация от 08.05.2013г.

Обемът на регресния дълг зависи от размера на действително причинените вреди, но не повече от размера на задължението на застрахователя по застраховка "Каско" /плащането на недължимо обезщетение не може да се противопостави на ответника/ и не повече от размера на действително платената сума. Ето защо следва да бъдат съпоставени тези три стойности, за да се определи в какъв размер е възникнал регресният дълг.

Деликвентът, респ. застрахователят на неговата отговорност, следва да

заплати обезщетение, което да постави увредения в положение отпреди реализирания деликт /настъпилото застрахователно събитие/. Поради това и ако увреденият автомобил е бил в гаранционен срок, обезщетението следва да се определи по цени за ремонт, каквито е необходимо да се заплатят в оторизиран сервиз, щом това е условие за запазване на правата по гаранцията. В този случай се приема, че с оглед периода на експлоатация, считано от годината на производство на автомобила /3, 5 или 7 години в зависимост от конкретно определения от продавача или производителя гаранционен срок/, този автомобил обективно има характеристиките на нов, както и всички негови съставни части са нови и оригинални. Следователно при тази хипотеза при настъпване на застрахователно събитие, увреденото лице ще бъде изцяло удовлетворено ако бъдат изцяло заменени повредените авточасти с нови оригинални такива.

При имуществените застраховки стойността на дължимото застрахователно обезщетение се определя, както следва: ако автомобилът е бил пуснат в експлоатация преди не повече от три години /а в някои хипотези – не повече от 5 или 7 години/ и е бил отремонтiran в официален сервиз на марката /официален фирмен сервиз/ - следващото се застрахователно обезщетение е това, за стойността на което е бил отремонтiran автомобилът в официалния фирмен сервиз и която е отразена в издадените от фирмения сервиз във връзка с ремонта фактури; при липса на поне едно от посочените по-горе две условия, тоест - ако автомобилът е бил пуснат в експлоатация преди повече от определения гаранционен срок или отремонтiranето е станало не в официален сервиз на марката, дължимата застрахователна сума се определя на база средната пазарна цена, тоест - изхожда се от възстановителната стойност на имуществото.

Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест /чл. 154, ал. 1 от ГПК/ ищецът следва да установи по реда на пълното и главно доказване всички предпоставки на съдебно предявеното вземане, включително и размера на вредата, подлежаща на обезщетяване по регресното вземане срещу застрахователя по застраховка “Гражданска отговорност”. В случаите, в които се твърди хипотеза на увреден автомобил, който е бил в гаранционен срок към датата на настъпване на застрахователното събитие, това обстоятелство подлежи на пълно и главно доказване от носителя на претендираното вземане, доколкото същото

обусява действителната стойност на вредите. Увреденият процесен автомобил е с първа регистрация от 08.05.2013г., а ПТП е настъпило на 30.05.2016г., т.е. към датата на застрахователното събитие автомобилът е бил в експлоатация от преди повече от 3 години.

В настоящия случай ищецът не е ангажирал никакви доказателства за установяване на този правопораждащ претенцията юридически факт, независимо от изричното оспорване на ответника, заявено в отговора на исковата молба и поддържано във въззивното производство. Нещо повече, ищцовото дружество се позовава на твърдението, че увреденият автомобил е бил в гаранционен срок на поддръжка едва в отговора на въззивната жалба. С оглед изложеното и в приложение на неблагоприятните последици от правилата за разпределение на доказателствената тежест съдът следва да приеме, че не са налице предпоставки за определяне на дължимото обезщетение по цени на официален фирмен сервиз, в който е извършен ремонтът на увредения автомобил. Неоснователно е позоваването на клаузите от действащите Общи условия на ЗАД "ОЗК – 3." АД по застраховка "Каско" на МПС, тъй като същите не обвързват ответното дружество – не пораждаат нито права, нито задължения за трети на правоотношението лица.

С оглед изложеното се налага извод, че в настоящия случай обемът на регресния дълг следва да се определи в съответствие със стойността на ремонта на увредения автомобил по средни пазарни цени, която съответства на размера на действително причинените вреди. В този смисъл и доколкото ответникът е заплатил доброволно на ищеца преди процеса сумата от 5 626, 65 лева, която надвишава дължимото от него обезщетение по средни пазарни цени от 4 539, 18 лева с ДДС, се налага извод, че предявеният иск е неоснователен.

Предвид изхода на делото по иска с предмет главното парично вземане, неоснователна е и претенцията за акцесорното вземане за обезщетение за забава.

Като е достигнал до други изводи първоинстанционният съд е постановил неправилно решение, което следва да бъде отменено и вместо него да се постанови друго, с което предявените искове да се отхвърлят.

По частната въззивна жалба на ЗАД "А.Б." АД срещу определение на СРС от 30.06.2021г., постановено по реда на чл. 248, ал. 1 от ГПК:

С обжалваното определение първоинстанционният съд е изменил постановеното решение в частта му за разноските, като е присъдил на ищеца "ОЗК – 3." АД допълнително сумата от още 200 лева.

Частната въззивна жалба е подадена в срок от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, но към настоящия момент същата е недопустима поради отпаднал интерес от разглеждането, по следните съображения:

С настоящото съдебно решение въззивната инстанция приема, че предявените от "ОЗК – 3." АД обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 213, ал. 1 от КЗ /отм./ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД са неоснователни, поради което първоинстанционното решение следва да се отмени. След отмяна на обжалваното решение и отхвърляне на предявените срещу ЗАД "А.Б." АД искове следва да се пререши и въпросът за разноските. С оглед изхода на спора ищцовото дружество няма право на разноски, такива следва да се присъдят в полза на ответника. Определението по чл. 248 от ГПК няма самостоятелен характер /няма самостоятелно съществуване без решението, което изменя или допълва/, а това прави разглеждането на частната жалба и извършването на проверка за правилността на определението безпредметно. За жалбоподателя е отпаднал правния интерес от обжалване, доколкото въпросът за разноските, дължими на ищеца, е обусловен от изхода на делото по материално-правния спор. След като решението на СРС се отменя и в частта, в която са присъдени разноски в полза на ищцовото дружество, търсената защита срещу определението по чл. 248 от ГПК от 30.06.2021г. по същество е дадена, поради което частната въззивна жалба следва да се остави без разглеждане, а производството в тази част да бъде прекратено.

По частната въззивна жалба на ЗАД "ОЗК-3." АД срещу определение от 24.01.2022г., постановено по реда на чл. 248 от ГПК:

Частната въззивна жалба е подадена в преклузивния срок за обжалване, от легитимирана страна и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което същата е процесуално допустима.

В първоинстанционното производство първоначално са били предявени искове с правно основание чл. 213, ал. 1 от КЗ /отм./ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сумата от 589, 12 лева главница и 179, 53 лева лихва за забава.

С молба от 22.04.2021г. ищецът е оттеглил частично предявените искове, както следва: за разликата над сумата от 571, 16 лева до пълния размер от 589, 12 лева /за главница/ и за разликата над сумата от 174, 06 лева до пълния размер от 179, 53 лева /за обезщетение за забава/. С протоколно определение от 22.04.2021г. първоинстанционният съд е допуснал изменение на предявените искове по реда на чл. 214 от ГПК чрез намаляване на размера на предявените искове до посочените от ищцовото дружество, като е прекратил производството по делото в частта за разликата до пълните предявени размери. За постановеното определение процесуалният представител на ответното дружество е бил надлежно уведомен на 22.04.2021г.

С молба от 28.05.2021г. ответникът ЗАД "А.Б." АД е направил искане за изменение на постановеното по делото решение в частта му за разноси, като в негова полза се присъдят съдебни разноси съразмерно на частта от исковите, по отношение на които производството по делото е прекратено. Позовал се е на правилото, установено в нормата на чл. 78, ал. 4 от ГПК.

С обжалваното определение първоинстанционният съд е уважил подадената молба и е осъдил ищеца на основание чл. 78, ал. 4 от ГПК да заплати в полза на ЗАД "А.Б." АД съдебни разноси в размер на 13, 80 лева.

Настоящият съдебен състав счита обжалваното определение за недопустимо по следните съображения:

Съгласно императивната разпоредба на чл. 248, ал. 1 ГПК съдът, по искане на страните, може да допълни или измени в частта за разносните постановеното по делото съдебно решение /респ. определение/, като това искане следва да бъде отправено в срока за обжалване на крайния съдебен акт, а ако последният е необжалваем - в едномесечен срок. В случая, независимо от изрично заявеното от ответника искане, на допълване подлежи не постановеното съдебно решение, а протоколното определение от 22.04.2021г., с което е прекратено частично производството по делото. Ответникът е бил надлежно уведомен за определението на съда на 22.04.2021г., тъй като неговият процесуален представител е присъствал в съдебното заседание. Процесуалното бездействие на заинтересованата страна, изразило се в безрезултатно изтичане на срока по чл. 248, ал. 1 ГПК, води до преклудирание правото ѝ да иска изменение или допълване на постановеното по делото определение в частта за разносните. Сезирането в преклузивен срок

е абсолютна процесуална предпоставка за допустимост на производството, за което съдът следи служебно, включително и въззивната инстанция по реда на инстанционният контрол. Съдът не може да разгледа спора по същество при нередовно сезиране, каквото е подаването на просрочена молба по чл. 248 ГПК.

След като молбата на ЗАД “А.Б.” АД от 28.05.2021г. по чл. 248 от ГПК е била просрочена и образуваното по нея производство е било недопустимо, недопустимо е и първоинстанционното определение, с което молбата е разгледана по същество.

По изложените съображения обжалваното определение следва да бъде обезсилено като недопустимо /чл. 278, ал. 4, вр. чл. 270, ал. 3, изр. 1-во от ГПК/, а искането на ЗАД “А.Б.” АД по чл. 248 от ГПК – да се остави без разглеждане като просрочено.

По отношение на разноските:

С оглед идхода на спора и предвид изричното искане в полза на въззивника следва да се присъдят сторените по делото разноски в общ размер на 385 лева, от които 25 лева за държавна такса и адвокатско възнаграждение в размер на 360 лева с ДДС.

В производството по чл. 248 от ГПК не се присъждат съдебни разноски, поради което искането за присъждане на сумата от 15 лева – държавна такса по частната въззивна жалба е неоснователно.

В полза на ответното дружество следва да се присъдят сторените в първоинстанционното производство съдебни разноски в пълен размер от 460 лева, от които 100 лева възнаграждение за вещо лице и 360 лева адвокатско възнаграждение, съответстващо на минималния размер на адвокатското възнаграждение по чл. 7, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения с оглед цената на предявените искове, съответно – на цената на отхвърлените с решението обективно кумулативно съединени искове.

С оглед цената на всеки един от предявените искове, който е под установения в чл. 280, ал. 3 от ГПК минимален праг за търговски дела, настоящото решение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20112914 от 11.05.2021г., изменено в частта му за разноските с определение от 30.06.2021г., постановено по гр.д. № 17225/2020г. по описа на СРС, ГО, 85 състав, **И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ обективно кумулативно съединените искове, предявени от ЗАД “ОЗК - 3.” АД, с ЕИК *****, седалище и адрес на управление гр. София, ул. “*****” срещу ЗАД “А.Б.” АД, с ЕИК *****, седалище и адрес на управление гр. София, бул. “Княз *****” както следва: иск с правно основание чл. 213, ал. 1 от КЗ /отм./ за заплащане на сумата от 571, 16 /петстотин седемдесет и един лев и 16 ст./ лева, представляваща застрахователно обезщетение за причинени вреди на лек автомобил марка “Опел“, модел „Корса“ с рег. № СО ***** причинени при ПТП на 30.05.2016г. в гр. София, предмет на сключен при ищеца договор за имуществено З. „Автокаско“, настъпило по вина на водач на МПС, чиито застраховател по риска „Гражданска отговорност“ към датата на събитието е ответното дружество, ведно със законната лихва от 12.05.2020г. до окончателното изплащане и иск с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сумата от 174, 06 /сто седемдесет и четири лева и 06 ст./ лева – обезщетение за забава в размер на законната мораторна лихва върху главницата за периода от 10.05.2017г. до 10.05.2020г.

ОСЪЖДА ЗАД “ОЗК - 3.” АД, с ЕИК *****, седалище и адрес на управление гр. София, ул. “*****” да заплати на ЗАД “А.Б.” АД, с ЕИК *****, седалище и адрес на управление гр. София, бул. “*****” на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК сумата от 460 /четиристотин и шестдесет/ лева – съдебни разноси в първоинстанционното производство, както и да заплати на основание чл. 273, вр. чл. 78, ал. 1 от ГПК сумата от 385 /триста осемдесет и пет/ лева – съдебни разноси във въззивното производство.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ частна въззивна жалба на ЗАД “А.Б.” АД, с ЕИК ***** срещу определение от 30.06.2021г., постановено по гр.д.

№ 17225/2020г. по описа на СРС, ГО, 85 състав, с което е допълнено на основание чл. 248 от ГПК постановеното по делото съдебно решение в частта му за разноските и **ПРЕКРАТЯВА** производството по делото в тази част.

ОБЕЗСИЛВА определение № 20006610 от 24.01.2022г., постановено по гр.д. № 17225/2020г. по описа на СРС, ГО, 85 състав.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ молба по чл. 248 от ГПК от ЗАД “А.Б.” АД от 28.05.2021г. за допълване на протоколно определение от 22.04.2021г., постановено по гр.д. № 17225/2020г. по описа на СРС, ГО, 85 състав, в частта му за разноските.

Решението, в частта му с характер на определение по чл. 248, ал. 3 от ГПК, подлежи на обжалване с частна жалба пред САС в едноседмичен срок от връчването му.

Решението в останалата част не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____